

ETTEVÕTLUSÕPE AINEKAVA

1. ÜLDOSA

1.1. Põhikooli lõpetajate oodatavad pädevused

Minifirma teostamise tulemusena õpilane:

- 1) on loov, püstitab eesmärged, loob ideid ja vastutab oma ideede elluviimise eest;
- 2) saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse suhtes;
- 3) mõistab inimeste rolle ühiskonnas, tunneb erinevaid ameteid ja selleks vajalikke oskusi, väärtustab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;
- 4) oskab aega ja tegevusi planeerida, rakendada uurimisoskusi, töötada meeskonnas, organiseerida, otsustada, sihikindlalt eesmärged saavutada, kaaslast motiveerida, probleeme lahendada, juhtida ja vastutada;
- 5) oskab pidada läbirääkimisi, oma ideed esitleda, suhelda meeskonnas ja müügitegevuses klientide ja koostööpartneritega.
- 6) teeb eesmärgipäraseid ja teadlikke valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana.

Minifirma programm eeldab tihedat koostööd erinevate aineõpetajate ja klassijuhatajate vahel. Samuti on oluline kaasata õppeprotsessi ettevõtjaid, mentoreid nõuandjateks õpilastele. Minifirmad on seotud huvitegevustega koolis ning õpilased õpivad ühes klassis.

1.2. Õppeaine maht ja tunnijaotus

Lisaks lõimituna 1. - 9. klassi kõikidesse õppeainetesse õpetatakse Halliste Põhikoolis ettevõtlusõppe valikainet 6. klassis 1. ainetund nädalas ning 7. klassis 1 ainetund nädalas. Õppeaasta jooksul kokku 35 tundi.

Õppeaine	Kooliaste	Õppeaine maht
Ettevõtlusõpe (Ettevõtlik pere programm)	II (6.klass)	35 ainetundi õppeaastas.
Ettevõtlusõpe (minifirma loomine)	III (7. klass)	35 ainetundi õppeaastas.

1.3. Üldpädevuste kujundamine

Õpetaja lähtub tegevuste kavandamisel ettevõtlusõpetuse valikainekavast, arvestades kooli japiirkonna võimalusi ning õpilaste ettepanekuid. Valikaine tugineb ettevõtluspädevuse mudelile. Õppetööd kavandades luuakse võimalusi õppekäikudeks. Ettevõtlusõppe valikaine võib anda sisendi loovtöö tegemiseks põhikooli lõpetamise tingimusena. Ettevõtlusõpetust võib läbi viia ka õpilasfirma programmi kaudu. Kool võib koostada kohalikest oludest lähtuva ja omanäolise ettevõtlusõppe ainekava, võttes aluseks riikliku ettevõtlusõppe ainekava eesmärgid ja õpitulemused. Õppetegevuse kavandamisel planeeritakse võimaluse korral koostööd erinevate partneritega, ettevõtlikkuspädevuse ja finantskirjaoskuse arengut toetavate programmidega ning kohalike ettevõtetega.

1.4. Lõiming teiste õppeainete ja läbivate teemadega

Eesti keel ja kirjandus: finantsalaste terminite selgitamine ja kasutamine klassiaruteludes, kirjandustegelaste finantsalase ja tarbijakäitumise analüüs ning hinnang;

matemaatika: hinnakalkulatsioon, palkade arvutamine, intressimäära ja maksude protsentarvutus; ühiskonnaõpetus: valitsuste ja maksude roll ühiskonnas, tulude ümberjaotamine;

inimeseõpetus: pangateenuste kasutamine, isiklik ja pere eelarve, ressursside säästval kasutusel põhineva ärimudeli koostamine;

füüsika: elektrienergia maksumus ja turuhind, erinevad hinnapaketid eraisikutele ja suurfirmadele, säästev energiakasutus ja jätkusuutlik tootmine;

geograafia: ressursside säästva kasutamise ja loodusvarade tähtsus majandusringluses, nende ammendumise probleem, majanduse spetsialiseerumise kasulikkus tarbijale ja ettevõtlusele, kodumaise kauba eelised, teenuste liigid (transpordi, turismi, meedia jne) nende rahvusvahelises ja tähtsus tarbijale, omahinna ja müügihinna kujunemine arvestades

Põhikooli valikõppeaine „Ettevõtlusõpetus“ 8 ressursside kättesaadavust, loodusolusid, konkurentsi ja turu suurust;

muusikaõpetus: õigused ja kohustused muusika tarbijana, CD-plaadi ja kontserdi omahinna ja piletihinna kujunemine, autori õigused ja tulu loomingu eest;

informaatika: karjääriplaani vormistamine arvutis, andmete otsimine internetiallikatest;

tehnoloogiaõpetus: materjalide säästlik kasutus, tootmiskulude mõju toote lõpphinnale.

1.5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja kooli õppekavas sätestatust. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Hoiakuid ega väärtusi ei hinnata, nende kohta antakse õpilasele tagasisidet. Hinnata saab arutluskäigu loogilisust, veenvust, argumenteeritust. Õpilane peab olema hindamises aktiivne osaline, tema selgitustel, põhjendustel ning eneseanalüüsil on oluline roll. Väärtusi ja hoiakuid võimaldavad analüüsida rollimängud, juhtumianalüüsid ning rühmatöö. Hindamine peab väärtustama lahenduste erinevusi ja õpilaste isikupära. Hindamine on vahend õpilase arengu toetamiseks. Hindamismeetodeid valides arvestatakse õpilaste vanust, nende individuaalseid võimeid ning valmisolekut ühe või teise tegevusega toime tulla.

Õppeaine kokkuvõttev hinnang vormistatakse sõnaliselt: „Arvestatud“ või „Mittearvestatud“.

1.6. Füüsiline õpikeskkond

Õppekeskkond toetab kavandatavate õpiväljundite saavutamist. Ettevõtluspädevuse arengu toetamiseks kasutatakse mitmekesiseid tegevusi (nt enesehindamine), mis aitavad teemasid mõtestada, kuid kindlasti on tähtis roll ka terviklikul õpikeskkonnal, mille kaudu soodustatakse õppijate pädevuste arengut ning mis mõjutab seda, kuidas ühte või teist harjutust tajutakse ja sellest õpitakse.

Ainet käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Kaks kolmandikku valikõppeaine mahust käsitleb praktilisi tegevusi ja loovust ning kriitilise mõtlemise oskusi arendavate ülesannete lahendamist.

Õppes kasutatakse aktiivõppemeetodeid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud, kohalike ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, ettevõtlike lapsevanematega ja vabatahtlik tegevus kodukohas. Õpilase teabe ja tehnoloogia kasutamise oskuse arendamiseks kasutatakse õppes tehnoloogilisi vahendeid, sh IKT võimalusi (ettevõtete kodulehed, õigusaktid internetis, ettevõtjaportaal, interaktiivsed ettevõtlusmängud jne).

2. AINEKAVAD

2.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) püstitab eesmärged, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 2) saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus, kodukohas ja ühiskonnas;
- 3) kirjeldab juhendi alusel ettevõtte toimimist;
- 4) tunneb ettevõtluse põhimõisteid, saab aru turgude toimimisest;
- 5) kavandab grupitööna lihtsa turundusstrateegia, hindab vajalikke ressursse ja tarbija vajadusi;
- 6) koostab grupitööna lihtsa ärimudeli;
- 7) on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtja suhtes, iseloomustab ettevõtlikku töötajat;
- 8) saab aru majanduse jätkusuutlikkuse põhimõttest ja tegutseb ise jätkusuutlikult. kirjeldab iseenda tugevaid ja nõrku külgi vastavalt soovitud ametile ja tööturu võimalustele ning lähtudes ettevõtluskeskkonnast;
- 9) mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste seost võimalustega tööturul;
- 10) koostab juhendamisel karjääri plaani lähtudes iseenda soovidest, eeldustest ja oskustest;
- 11) oskab vormistada elulookirjeldust ja töökohataotlust;
- 12) näeb ettevõtlust ühe isikliku karjääri võimalusena.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Ainet käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Kaks kolmandikku valikõppeaine mahust käsitleb praktilisi tegevusi ja loovust ning kriitilise mõtlemise oskusi arendavate ülesannete lahendamist. Praktilised tööd on konkreetse üksikteema või materjali kohta. Iseseisvateks tegevusteks on kodused ülesanded, klassitööd ja arvutitööd. Õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud, kohalike ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, ettevõtlike lapsevanematega ja vabatahtlik tegevus kodukohas.

Ettevõtlusõpe annab ülevaate ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas. Ettevõtlusõpe aitab paremini mõista inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust. Ettevõtlusõpes kujundab õpilastes ettevõtluspädevust, enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise kaudu. Samuti arusaamist, et vastutus ühiskonna jätkusuutliku arengu tagamiseks on nii üksikisikul kui ka ettevõtetel, kelle otsused peavad lähtuma loodus- ja elukeskkonna säästmise vajadusest.

Õpilased saavad teavet erinevatele elukutsetele esitatavate nõuete kohta, tutvuvad töötaja ja ettevõtja (tööandja) rollidega, õpivad hindama oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi töömaailmas toimetulekuks, koostama elulookirjeldust, tähtsustama nii töötaja kui ka ettevõtja panust ühiskonda.

Ettevõtlusõpe on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega, tuginedes matemaatika-, geograafia- ja ajaloo teadmistele, ning toetades ühiskonna- ja inimeseõpetuse õppimist, karjääriõpet ja elukutsevalikut.

Ettevõtlusõpe aine on jagatud kolmeks suuremaks teemaks: ettevõtluskeskkond, võimalused töömaailmas ning finantsid. Õpetaja lähtub tegevuste kavandamisel ettevõtlusõpetuse valikainekavast (ja seda selgitavast õppeprotsessi kirjeldusest), enda pädevustest (nt on õpetajal hea projektijuhtimise või ettevõtlusalane kogemus) ning arvestades kooli ja piirkonna võimalusi ning õpilaste ettepanekuid. Valikaine tugineb ettevõtlusõppe programmi raames välja töötatud ettevõtluspädevuse mudelile.

Ettevõtlusõppe valikaine võib anda sisendi loovtöö läbiviimiseks põhikooli lõpetamise tingimusena.

2.3. Õpitulemused

Valikõppeainega „Ettevõtlusõpetus“ taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) püstitab eesmärged, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 2) on omandanud põhiteadmised majandusest, ettevõtlusest, rahatarkusest ja töömaailmast;
- 3) saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtjate suhtes;
- 4) kirjeldab enda võimeid, oskusi ja võimalusi tegutsemiseks ettevõtliku kodanikuna;
- 5) mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;

- 6) teeb eesmärgipäraseid valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana.

Ettevõtluskeskkond

Õppesisu

Ettevõtlikkus ja ettevõtlus, ettevõtte toimimine, ettevõtluskeskkond, ressursside nappus ja jätkusuutlik kasutus, eraomand, konkurents, ettevõtluse võimalused ja riskid, äriidee ja ärimudel, kasumi motiveeriv roll. Turundus, tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid, omahind ja turuhinna kujunemine. Ettevõtja ootused ettevõtte töötajale ja meeskonnatöö tähtsus (ülesanded, vastutus, tööjaotus, aja planeerimine). Ettevõtluse roll ja olulisus ühiskonna toimimisel. Kohalik ettevõtlus. Ärieetika. Põhimõisted Ettevõtlikkus, ettevõtlus, eraomand, konkurents, ettevõtluskeskkond, äriidee, ärimudel, kasum, kahjum, turundus, omahind, turuhind, tööjaotus, ärieetika, jätkusuutlik majandus.

Võimalused töömaailmas

Õppesisu

Võimalused töömaailmas; elukutsed ja ametid kodukoha ettevõtetes, enda vajadused, soovid ja võimalused elukutsevalikul ja tööturul. Hariduse, oskuste ja kogemuste nõuded tööturul. Isiklik karjääriplaan ehk edu tee (kuhu tahan jõuda 35. eluaastaks, mida tahan saavutada, kuidas selleks pingutada). Töökoha taotlemiseks motivatsioonikirja ja elulookirjelduse koostamine (enda andmetega või legendi põhjal, konkreetse töökuulutuse alusel); elukutsed ja ametid praegu ja tulevikus, elukestev areng (mida tahaksin elus ära teha, proovida, kogeda, õppida, millised takistused võivad ette tulla ja kuidas neid ületada). Põhimõisted Elukutse ja amet, töötaja ja tööandja, karjäär, elukestev areng, motivatsioonikiri ja CV.

Finantsid

Õppesisu

Tulud ja kulud. Töötasu tuluallikana. Bruto- ja netopalk, palgafond ja maksud. Soovid, vajadused, kulude ja tulude planeerimine, eelarve. Isiklike ressursside piiratus, tulu suurendamise võimalused ja valik. Teadlik ja keskkonda säästev tarbimine, eesmärgipärane finantsteenuste kasutamine. Põhimõisted Bruto- ja netopalk, maksud, eelarve, finantsteenused, hoius, laen, intress, säästmine, investeerimine.